

AVSKJEDS- OG BEKJENNELSESPREKEN. (Nicenum 1700 år)

Domprost Stefan Emmerhoff
Stavanger domkirke 22. november 2025

Samlingsbønn:

«Gode Gud, du som gir liv til alt som lever, vi priser deg for jordens skjønnhet, og for alt som lar oss kjenne at du er god. Her for ditt ansikt ber vi: Gi oss lyttende ører, takknemlige hjerter og tjenende hender, så vi kan høre ditt ord, lovprise deg for din godhet, og i ord og gjerning vitne om dine storverk.»

Søndagens bønn:

Treenige Gud, vår skaper, frelser og livgiver, vi ber deg: Opplys vår forstand, forny våre hjerter og gi oss en levende tro, så din kirke forkynner Kristi evangelium, du som lever og råder, en sann Gud, fra evighet og til evighet. Amen

Tekster:

1.Mosebok 1:1-3 + 11-3 + 26 + 31

1 I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden.

2 Jorden var øde og tom, mørke lå over dypet, og Guds ånd svedde over vannet.

3 Da sa Gud: «Det skal bli lys!» Og det ble lys. 4 Gud så at lyset var godt, og Gud skilte lyset fra mørket. 5 Gud kalte lyset dag, og mørket kalte han natt. Og det ble kveld, og det ble morgen, første dag.

11 Gud sa: «Jorden skal bli grønn! Grønne vekster skal gro på jorden, planter som setter frø, og frukttrær som bærer frukt med frø i, av alle slag.» Og det ble slik.

12 Jorden bar fram grønne vekster, planter som setter frø, av alle slag, og trær som bærer frukt med frø i, av alle slag. Og Gud så at det var godt. 13 Og det ble kveld, og det ble morgen, tredje dag.

26 Gud sa: «La oss lage mennesker i vårt bilde, så de ligner oss! De skal råde over fiskene i havet og fuglene under himmelen, over feet og alle ville dyr og alt krypet som det kryr av på jorden.»

31 Gud så på alt det han hadde gjort, og se, det var svært godt! Og det ble kveld, og det ble morgen, sjette dag.

Hebr. 10: 23 La oss holde urokkelig fast ved bekjennelsen av håpet, for han som ga løftet, er trofast. 24 La oss ha omtanke for hverandre, så vi oppgløder hverandre til kjærlighet og gode gjerninger. 25 Og la oss ikke holde oss borte når menigheten vår samles, som noen har for vane. La oss heller oppmuntre hverandre, og det så mye mer som dere ser at dagen nærmer seg.

***Det står skrevet hos
evangelisten Matteus i det 16. kapittel: (13-16)***

Da Jesus kom til distriktet rundt Cæsarea Filippi, spurte han disiplene sine: «*Hvem sier folk at Menneskesønnen er?*»

De svarte: «*Noen sier døperen Johannes, andre Elia og andre igjen Jeremia eller en annen av profetene.*»

«*Og dere*», spurte han, «*hvem sier dere at jeg er?*»

Da svarte Simon Peter:

«*Du er Den salvede, den levende Guds Sønn.*»

Slik lyder det hellige evangelium

PREKEN

“Det var jo prest en skulle vært

– tenk å bare være på jobb søndag formiddag!»

Jeg har hørt den noen ganger...

Så nå er vi her da, søndag formiddag, og feirer gudstjeneste.

Feirer gudstjeneste slik det har blitt gjort i dette rommet, - år etter år etter år i 900 år.

Det er og en fascinerende tanke at, akkurat nå, nå, mens vi feirer gudstjeneste her, så feirer de og gudstjeneste i Bekkefaret kirke, og i Frelsesarmeen, i Vardeneset kirke, i IMIkirken, i Hundvåg kirke, i Kvinesdal, Ålesund, Lyngdal, København, Barcelona.

Akkurat nå, er nærmere 150 000 mennesker samlet til gudstjeneste, - bare i Norge.

I dag, etter hvert som solen står opp og det blir søndag over hele jordkloden, så feirer millioner av mennesker gudstjenester i bokstavelig talt hele verden.

I Yoido Full Gospel Church, en av de virkelig store kirkene i Seoul i Sør Korea, strømmer folk til gudstjeneste i dag.

Kirkerommet har plass til 12.000 mennesker, og det fylles flere ganger i løpet av dagen i dag.

Rett over grensen, i Nord Korea, - er kristen tro straffbart.

Kristne kommer sammen til gudstjeneste i dag i største hemmelighet.

Og dette er et bilde bare av denne søndagen.

Slik var det og forrige søndag, og søndagen før det igjen, og før det igjen. Og blar vi oss bakover i historien, så begynte de første kristne å samles til gudstjeneste allerede kort tid etter at Jesus var stått opp fra de døde.

De kom sammen på søndagen, - «*soldagen*» - «*Sunday*» - «*oppstandelsesdagen*», til gudstjeneste og feiret den oppstandne Jesus.

Helt fra kirkens første tid har gudstjenesten vært selve bærebjelken i den kristne kirke.

Og i gudstjenesten, hver eneste søndag, bekjenner vi vår hellige tro. Og med Trosbekjennelsen sier vi:

Dette tror vi på! Dette lever vi for! Dette feirer vi i gudstjenesten!

For de første kristne var trosbekjennelsen veldig kort, - kort og godt:

«Jesus er Herre!»

Etter hvert som årene gikk, og det ble større tids-avstand til øyenvitnene til Jesu liv, oppstod et behov for å sette litt mer ord på, og definere hva kristen tro er.

Så fikk Trosbekjennelsen litt mer kjøtt og blod på beina.

Den Nikenske trosbekjennelsen som i år feirer 1700- års jubileum, fikk navnet sitt fordi kirkens ledere kom sammen i byen Nikea og forfattet trosbekjennelsen, en oppsummering av vår kristne tro, vedtatt 19.juni år 325:

*«Vi tror på én Gud, den allmektige Far,
som har skapt himmel og jord, alt synlig og usynlig.*

... og så beskriver Trosbekjennelsen videre den Den Treenige Gud; Fader, Sønn og Hellig Ånd. ---

Bildet på forsiden av programarket tok jeg i Vikersund-traktene.

Det er bare en Blåveis i veikanten, og samtidig er den det nydeligste lille smykke fra Skaperens hånd.

Den blomstrer for alle, både de som stopper opp og ser, og de som haster forbi uten å legge merke til den.

På russekortet mitt, for 2-3 år siden, hadde jeg noen ord fra Henrik Wergeland:

«Se nøye skal du øyne det store i det små!»

En blomst, se nøye så skal du øyne at selv den minste blomst, er en trosbekjennelse, ikke bare om at Gud finnes, men at *Han har skapt himmel og jord, alt synlig og usynlig* til glede og gavn for oss.

Naturens skjønnhet i en liten blomst, - tilfeldigheter og slump kan ikke finne på noe så vakkert.

Arne Garborg sa det på sitt vis:

«Veit du kva mystikk er? Når du ser på slik ein blom, og ser at han veks, så ser du det mystiske!»

Kan det være at jo mer vi fjerner oss fra mysteriet og undringen, - så er det noe vi mister?

For er det ikke litt rart, at når vi bruker så mye av vår vitenskap og teknologi til å kontrollere og å utnytte skaperverket, så er det som om jo fortere «utviklingen» går, jo mer synes det som om vi mister kontrollen?

Jorden blir overopphet. Vi moderne mennesker forstår at vi må bremse, men vi vil ikke, for vi vil ha mer. Mer velstand og økt kjøpekraft, for å holde hjulene i gang.

Hjulene går stadig fortere, og så løper vi stadig raskere, for å holde tritt, enten det er våpenkappløpet i verden, eller konkurranse-kappløpet på jobb og med hverandre, eller kanskje kappløpet med meg selv.

Jo fortære det går, jo varmere blir det, - og jo varmere blir vi, og noen ganger så varme at vi blir helt - utbrent.

Eller, hva tenker du på når du ser Dagsrevyen på TV?

Her det full kontroll?

Er ikke bare en nyhetssending nok til å forstå at noe skurrer? Både i naturen, mellom nasjoner og i relasjoner?

Når mektige statsledere både i øst og vest gjør oss mer urolige enn trygge.

Når klima kommer i ubalanse.

Når relasjoner slites.

Når tanken om at Lykkelandet ikke lenger er foran oss, men noe vi lengter tilbake til?

Sannsynligvis smilte Gud, da han så på sitt ferdige skaperverk og konkluderte:

«Se, det var svært godt!»

Og så ble vi betrodd å forvalte Skaperverkets skjønnhet og rikdom, ikke forbruke det. Hvor kan vi hente ny inspirasjon og begeistring?

Ser vi vestover til Irland og Keltisk tradisjon, så hadde de en nær tilknytning til naturens varhet.

De snakket om «*thin places*» - «*tynne steder*».

Vitenskap og teknologi har ikke ord for slik steder.

Det er steder hvor du bare merker at her (!) er det bare godt å være.

Steder der du ønsker at tiden kunne stått stille, for bare å kunne være.

Steder der det er som om den åndelige og den fysiske verden nesten berører hverandre, - som om sløret mellom himmel og jord er så tynt at en merker Guds nærvær.

«*Thin places!*». Der bygde de sine kloster og kirker.

Er du bevisst på slike «*thin places*» i livet ditt?

Blomster i veikanten, - som du bare ser hvis du stopper opp.

Et musikkstykke eller en sang som, - treffer en nerve.

En vindstille vårdag, du rusler langs sjøen, setter deg på en stein og ser ut over havet.

En oktoberdag i fjellet, med klarvær og høstfarger.

En søndag, du kommer inn i kirkerommet, - og aner noe av det Hellige.

«*Thin places*». Det er de stedene, eller de gangene, du får til å stoppe opp, og lytter og ser, - med hjertet.

Akkurat som en åker trenger hvile etter at frøene er kommet i jorden, så trenger og vår sjels åker hvile, for at noe nytt skal spire frem.

Alt har sin tid.

Det er et uttrykk som heter «*Å ikke se skogen for bare trær*».

Om vi bytter litt om på ordene og sier:

«Å ikke se trærne for bare skog».

Det er som om vi er blitt så vant med alt vi har, - at vi ikke ser trærne for bare skog.

Vi har det vi trenger av mat og klær og ting og tang.

Vi har så mange blomster, skog, fjell og strender.

Vi har så mye natur i landet vårt.

Vi har så mange kirker og bedehus og kristne tradisjoner.

Vi har så mye at, det er lett å glemme begeistring for både Gud og skaperverk, - at det er lett å ta alt for gitt.

«Måtte Gud åpne våre øyne, - så vi ser med hjertet!»

Ser hvert enkelt tre, - ikke bare en skog.

Ser hvert enkelt menneske, - ikke bare en folkemengde.

Ser at hvert enkelt menneske, er skapt og elsket av Gud.

Om vi, med hjertets øyne, - ser Gud i en blomst, - ser Jesus i vår neste.

Ville det ha forandret verden ... ?

Søndag formiddag, i dag, som forrige søndag, og søndagen før det igjen, kommer millioner mennesker sammen til gudstjeneste, og møter noe tidløst og bestandig.

Ikke en karusell som går fortere og fortere, og «vil du være med så heng på».

Her er ikke prestasjonskrav, men menneskeverdet er i den du er, - ikke i det du presterer.

Her er en rasteplass for sjelen. Om igjen og om igjen det samme: Bibellesning, Fadervår, bønn, nattverd, - og Trosbekjennelsen.

Et sted hvor vår sjels åker finner hvile, - røtter får gro.

Vi går inn under kirkens tak.

Finner beskyttelse for uvær i verden og i livet.

Får litt næring for hverdager, og litt håp når livet ser mørkt ut.

Får syndenes tilgivelse, litt brød og litt vin og en ny start.

Her trenger du ikke bære troen og livet alene.

I Jesu navn bærer kirkens fellesskap på en tro som vi får hvile i, og lene oss mot - med hele oss.

Det er bl.a. denne kirken et vitnesbyrd om de siste 900 årene.

I dag, som hver eneste søndag, blir du tatt imot med et ønske om fred når du kommer:

«Nåde være med dere,

og fred fra Gud vår far og Herren Jesus Kristus.»

Og hver eneste søndag et ønske om fred når du går:

«Herren velsigne deg og bevare deg. Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg, og gi deg fred!»

Her møter du Jesus som: Fredsformidler, Forbilde, og Frelser.

Min tro, og min forkynnelse gjennom 40 år som prest kan oppsummeres med et par linjer fra den etter hvert gamle Andraé Crouch-sangen:

*«Jesus is the answer, for the world today.
Above Him there's no other. Jesus is the way!»*

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var, er og blir en sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.